

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Ivo Pospíšila a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **SYNPRO, s. r. o.**, se sídlem Hlavní 406, Dolní Bojanovice, zastoupen Mgr. Pavlem Jurečkou, advokátem se sídlem Sadová 1688/1, Hodonín, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 1. 2020, č. j. 4010/20/5300-22441-712084, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 4. 2020, č. j. 61 Af 3/2020 - 4,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se žalobou ze dne 27. 3. 2020 domáhal zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného, jímž byl ve spojení s prvostupňovým rozhodnutím coby ručitel vyzván k úhradě nedoplatku na dani z přidané hodnoty. Rozhodnutí žalovaného mu bylo doručeno dne 30. 1. 2020.

[2] Krajský soud v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) žalobu napadeným usnesením odmítl. Žalobce podal žalobu, která neobsahovala ani v nejhrubších rysech jakékoliv žalobní body, prostřednictvím datové schránky dne 27. 3. 2020 v 13:57 hod (pátek odpoledne). S ohledem na následující víkend 28. – 29. 3. 2020 zbýval poslední pracovní den, tj. pondělí 30. 3. 2020, na to, aby krajský soud žalobu zpracoval, vyzval žalobce k opravě žaloby, a aby žalobce na tuto výzvu reagoval doplněním žalobních bodů. Ačkoliv žalobce disponuje datovou schránkou, tuto dobu nelze podle soudu považovat za reálně dostačující, žalobce tedy podáním žaloby téměř na konci zákonné lhůty pro podání žaloby znemožnil, aby jej soud

v souladu s § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), vyzval k odstranění vad žaloby.

II. Kasační stížnost

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností. Namítá, že úřední doba podatelny a pracovní doba krajského soudu v pátek 27. 3. 2020 i v pondělí dne 30. 3. 2020 byla od 7:30 do 16:00 hod. Krajskému soudu tedy nic nebránilo, aby převzal podání, přidělil jej v souladu s rozvrhem práce příslušnému senátu, přezkoumal jeho obsah (pouhou jednu stranu textu), a ještě dne 27. 3. 2020 vyhotovil výzvu dle § 37 odst. 5 s. ř. s. a tuto výzvu prostřednictvím datové schránky stěžovateli doručil. Rovněž tak mohl učinit i v pondělí dne 30. 3. 2020, kdy na to měl celých 8,5 hodin pracovní doby.

[4] Již na první pohled muselo být krajskému soudu zřejmé, že podaná žaloba trpí nedostatky a stěžovatel není zastoupen advokátem, tudíž není schopen rozpoznat, že lhůta pro podání žaloby není zachována jejím samotným podáním. Nelze souhlasit se závěrem krajského soudu, že zbývající dobu nelze považovat za reálně dostačující k doplnění žaloby a že stěžovatel znemožnil, aby jej soud vyzval dle § 37 odst. 5 s. ř. s.

[5] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 23. 1. 2014, č. j. 9 Afs 46/2013 – 26, uvádí, že není *a priori* vyloučeno, aby taková výzva, zejména za použití moderních telekomunikačních prostředků, byla učiněna v posledních dnech, či zcela výjimečně i v poslední den lhůty pro podání žaloby. Soud je přitom povinen takovou výzvu učinit.

[6] Stěžovatel má proto za to, že krajský soud porušil § 36 odst. 1 s. ř. s. tím, že neposkytl stěžovateli coby právnímu laikovi poučení o jeho procesních povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěl újmu. V rozporu s § 37 odst. 5 s. ř. s. jej nevyzval k odstranění vad žaloby, třebaže stěžovatel byl schopen žalobní body v zákonné lhůtě doplnit.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[9] Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. *žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou.* Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. *předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.*

[10] Dlouhodobá a ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu obecně vychází z toho, že pokud žaloba neobsahuje žádný žalobní bod, může být tento nedostatek odstraněn pouze ve lhůtě pro podání žaloby (např. rozsudek ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 – 40, nebo rozsudek rozšířeného senátu ze dne 29. 8. 2017, č. j. 5 As 154/2016 - 62, č. 3632/2017 Sb. NSS).

[11] Soud ovšem nesmí stanovit lhůtu pro odstranění vady žaloby delší (ale ani kratší), než kolik zbývá ze lhůty pro podání žaloby, neboť pouze v této lhůtě lze uplatnit nový (tedy případně i zcela první) žalobní bod (srov. Kühn, Zdeněk, Kocourek, Tomáš a kol. Soudní řád správní. Komentář. Praha: Wolters Kluwer 2019, str. 564, odst. 17). Pokud by soud v takovém případě prostřednictvím výzvy zákonnou lhůtu žalobci, který nepodal bezvadnou žalobu, prodlužoval, zvýhodnil by takového žalobce oproti ostatním navrhovatelům, kteří své zákonné povinnosti podat bezvadnou žalobu v zákonem stanovené lhůtě dostáli (viz obdobnou argumentaci Ústavního soudu k délce poskytování dodatečné lhůty k odstranění vad ústavních stížností, například v usneseních sp. zn. II. ÚS 277/11, IV. ÚS 1656/14, IV. ÚS 4084/16, III. ÚS 2267/17, III. ÚS 3928/18 a řadě dalších).

[12] Pokud žaloba neobsahuje žalobní body, závisí proto další postup krajského soudu zejména na tom, kolik času ze zákonné lhůty pro podání žaloby zbývá ve chvíli, kdy žalobce u krajského soudu žalobu podá. Soud je povinen vyzvat žalobce k doplnění žalobních bodů vždy, je-li se zřetelem na konkrétní situaci pravděpodobné, že žalobce bude s to žalobu doplnit včas. Musí tak učinit v přiměřené lhůtě po dojití žaloby na soud (tedy zpravidla v řádu několika dnů po dojití), v této době se musí seznámit s obsahem žaloby přinejmenším do té míry, aby si mohl učinit úsudek o tom, zda má předepsané náležitosti (srov. rozsudek ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 As 50/2014 – 18, nebo ze dne 29. 11. 2017, č. j. 1 Azs 341/2017 – 22). Použil-li krajský soud povinnost vydat výzvu k doplnění žalobních bodů, musí tuto výzvu zaslat se stanovením k tomu přiměřené lhůty odpovídající „časovému prostoru“, který by žalobce býval měl, pokud by jej krajský soud řádně a včas vyzval k doplnění žaloby.

[13] V rozsudku ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017 – 31, č. 3733/2018 Sb. NSS, rozšířený senát zdůraznil, že pravidlem by mělo být podání perfektní žaloby. Zákon zcela zjevně chápe odstraňování vad žaloby způsobem dle § 37 odst. 5 s. ř. s. jako výjimku z pravidla, že žaloba je podána bezvadně. Žalobce si musí být vědom, že podává-li na konci lhůty pro podání žaloby žalobu bez tak podstatné náležitosti, jako jsou žalobní body (tedy bez jakékoliv žalobní argumentace), nemá automatickou garanci, že soud jej k odstranění této vady vyzve.

[14] Správní soudy denně dostávají velké množství podání s různou mírou naléhavosti, důležitosti, neodkladnosti a závažnosti a v řadě případů jsou vázány velmi krátkými lhůtami pro projednání a rozhodnutí ve věci. Samotný soudní řád správní obsahuje v § 56 odst. 3 výčet věcí, které je nutno zpracovávat přednostně, vedle něj však ukládá soudům povinnost rozhodovat v konkrétní lhůtě celá řada zvláštních zákonů. Organizace soudní práce a oběh dokumentů musí být těmito požadavkům přizpůsobeny, a soud proto nemůže odhlížet od různé míry priorit v rámci jednotlivých řízení. V tomto širším kontextu je třeba v dané věci hodnotit postup krajského soudu. S ohledem na to, že projednávaná věc nemá výše uvedené charakteristiky, lze akceptovat, pokud tomu odpovídalo i počáteční procedurální „zpracování“ žaloby.

[15] Stěžovatel poměrně přesně popsal postup poté, kdy je soudu žaloba doručena. Lze shrnout, že každé podání je nejprve zaevidované podatelnou, poté je přiděleno dle rozvrhu práce senátu a soudci. Soudní kancelář jej zavede do systému, vytvoří spisový obal a předá příslušnému soudnímu senátu. Teprve poté se soudce zpravidla s obsahem podání seznámí a může činit úvahy o tom, jak je s podáním třeba dále nakládat (tj. např. zadat pokyn kanceláři k vyhotovení a vypravení písemnosti konkrétního obsahu).

[16] Výzvu k odstranění vad dle § 37 odst. 5 s. ř. s. je tudíž z povahy věci technicky možné žalobci odeslat až s určitým časovým zpožděním poté, kdy se návrh dostane do dispozice soudu. Dva pracovní dny před koncem lhůty pro podání žaloby jsou zpravidla příliš málo na to, aby soud stihl ověřit všechny rozhodné skutečnosti a zaslat výzvu k doplnění žalobních

bodů podle § 37 odst. 5 s. ř. s., byť s účastníkem řízení komunikuje elektronicky (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2011, č. j. 1 Afs 2/2011 – 55).

[17] V nynější věci měl stěžovatel na uplatnění žalobních bodů obecnou lhůtu dle § 72 odst. 1 s. ř. s., tedy lhůtu dvou měsíců od okamžiku, kdy mu bylo doručeno písemné vyhotovení napadeného rozhodnutí. Po naprostou většinu tohoto relativně dlouhého časového období zůstal stěžovatel pasivní a žalobu bez jediného žalobního bodu podal až v pátek dne 27. 3. 2020 ve 13:57, přičemž lhůta pro podání žaloby končila hned následující pracovní den v pondělí 30. 10. 2020. V takovém případě ovšem nelze než ve shodě s krajským soudem dospět k závěru, že to byl právě stěžovatel, kdo odkládáním rozhodnutí podat žalobu až do samotného závěru žalobní lhůty znemožnil, aby jej krajský soud v souladu s § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzval k doplnění žaloby ještě v době, kdy by bylo možné žalobní body doplnit.

[18] Tento závěr odpovídá i rozhodnutí, na které se stěžovatel v kasační stížnosti výslovně odkazuje (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 1. 2014, č. j. 9 Afs 46/2013 – 26). V něm kasační soud uvádí, že „by bylo ryze formalistické vyžývat stěžovatele k odstranění takových vad žaloby, které mohly být odstraněny nejpozději následující pracovní den po podání žaloby“ (s odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2003, sp. zn. II. ÚS 392/01). V nynějším případě se jedná o zcela totožnou situaci.

[19] Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že výjimečně je třeba trvat na postupu soudu dle § 37 odst. 5 s. ř. s. i v případě žaloby (která neobsahuje žádný žalobní bod) podané soudu dva dny či dokonce jen jeden den před uplynutím lhůty pro její podání (srov. např. rozsudky ze dne 23. 8. 2018, č. j. 7 Azs 237/2018 – 53, nebo ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 309/2017 – 33). Tyto závěry nicméně kasační soud vyslovil ve vztahu k žalobám cizinců proti rozhodnutím, u nichž zákon stanoví lhůtu pro podání žaloby v řádu dnů (15 dnů), a krajský soud proto musí být z povahy věci při úvahách o reálné možnosti žalobu doplnit obezřetnější.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Z výše uvedeného vyplývá, že napadené usnesení není nezákonné z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti v souvislosti s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. května 2020

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu